

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра богослов'я та гуманітарних дисциплін

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«ПОЛІТОЛОГІЯ»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГА
(включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

Викладач (-і)	Северинюк Валентин Матвійович
Контактний тел.	Кафедра богослов'я та гуманітарних дисциплін: 0612204722
E-mail:	severyniuk@ukr.net
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=96
Консультації	<i>Очні консультації:</i> середа (10:30 – 15:00), а. 418, головний корпус КПУ <i>Консультації off-line:</i> шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм КПУ http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Політологія» є вибірковою для студентів бакалаврської програми спеціальності 051 Економіка (освітні програми: Економіка підприємства, Економічна кібернетика). Згідно з навчальним планом денної форми навчання вивчення дисципліни заплановано на 3 семестр (2 курс).

Оволодіння політичними знаннями створює базисні уявлення з теорії та методології аналізу соціально-політичного життя, виробляє світоглядні орієнтації та ціннісні критерії оцінок реальних суспільних подій, а також сприяє визріванню у майбутньої інтелектуальної еліти країни державного мислення, стійкого інтересу до проблем вітчизняної й світової політики, почуття національної гідності, громадянського обов'язку та відповідальності за долю свого народу.

Освітній процес з дисципліни здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; контрольні заходи. Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: лекції, семінарські заняття, а також консультації.

Семінарські заняття передбачають: узагальнення лекційного матеріалу; індивідуальне опитування; колективне обговорення нагальних теоретичних та практичних питань української та світової політики; перевірку домашніх завдань; тестування; виступ студентів з реферативними повідомленнями.

Самостійна робота студентів полягає у засвоєнні вивченого навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача.

Консультації призначені для роз'яснення студентам теоретичних або практичних питань.

Засвоєння навчального матеріалу перевіряється за допомогою поточного контролю, який здійснюється на семінарських заняттях у формі усних відповідей, контрольних робіт і тестування.

Підсумковий (семестровий) контроль після завершення 3 семестру здійснюється у формі екзамену.

ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна кількість годин – 90 год., у т. ч. 32 годин аудиторних занять і 58 годин самостійної роботи студента. Кількість кредитів ECTS – 3.

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекції	Лабор.	Семінари	
3	90	32	16	-	16	58

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний рік	Курс (рік навчання)	Семестр	Цикл підготовки	Нормативна/вибіркова
2021/2022	2	3	загальна	вибіркова

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Вивчення політології передбачає виклад студентам програмного обсягу сучасних науково-теоретичних знань про політику, накопичених вітчизняною та зарубіжною політологією, формування у них навичок системного сприйняття політичної реальності та його застосування на практиці при здійсненні конституційних політичних прав та обов'язків громадянина України.

Завдання навчальної дисципліни

- поєднання теоретичного матеріалу з фактичним під час читання лекцій та проведення семінарських занять;
- моделювання практичних ситуацій з використанням фактів поточної політики й особистого досвіду студентів;
- подолання буденних уявлень про політику лише як про арену боротьби політичних амбіцій та конфліктів;
- залучення студентів до оцінювання політичних явищ і подій на рівні теоретичної свідомості, керуючись принципами наукового аналізу;
- простеження міждисциплінарних зв'язків політології з іншими науками соціально-гуманітарного циклу: філософією, історією, соціологією, культурологією, правом, економікою та процесу взаємодії політики з такими сферами людського життя як мораль, релігія, мистецтво тощо;
- пояснення специфіки закономірностей розвитку, що виявляються у сфері суспільно-політичних відносин, особливостей взаємодії в політиці об'єктивних і суб'єктивних чинників;
- виявлення ролі в перебігу політичних процесів певних суспільних груп, утворень, еліт, партій, окремих політичних лідерів;
- формування в студентів уміння усвідомлено й адекватно характеризувати особисту участь у політичних подіях, рівень власної політичної культури, знань, інтересів, почуттів;
- прищеплення студентам бажання та розуміння необхідності бути постійно поінформованим про усі важливі події суспільно-політичного життя, завжди дотримуватися норм цивілізованої політичної поведінки.

ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- основні періоди розвитку світової й вітчизняної політології з характеристикою поглядів їх найвидатніших представників;
- структуру й головний тематичний зміст дисципліни;
- проблематику й логіку розкриття усіх навчальних тем;
- систему та конкретний зміст політологічних термінів і понять з урахуванням різного рівня розробки тих чи інших проблем політології;
- основні положення Конституції та інших законів України, що регулюють відносини у сфері політики;
- особливості сучасного суспільно-політичного процесу в Україні, функціонування та еволюції її політичної системи й окремих інститутів;
- назви та основні програмні засади українських політичних партій і блоків, імена й погляди провідних політичних діячів;
- зміст і тенденції світового політичного процесу, впливових ідеологій та політичних доктрин сучасності.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- демонструвати творче мислення, самостійно аналізувати суть політичних явищ і процесів;
- співвідносити окремі факти з широким контекстом політичного процесу в Україні та світі, виявляти закономірності розвитку подій, розрізняти їх об'єктивні та суб'єктивні причини й наслідки;
- продуктивно використовувати навчальну, наукову та довідкову літературу з політології, накопичувати і систематизувати інформацію, що надходить засобами друку, телебачення, Інтернету;
- вільно відтворювати в усній (на семінарських заняттях) та письмовій (при підготовці рефератів, виконанні контрольних робіт) формі засвоєні знання та політичну інформацію;
- встановлювати взаємозв'язок між положеннями теоретичної політології та конкретними політичними подіями, фактами особистої політичної участі;
- робити узагальнення, формулювати висновки з викладеного матеріалу, обґрунтовувати власну думку, предметно дискутувати;
- підготуватися та взяти участь у конференції з політологічної тематики.

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка, освітні програми: Економіка підприємства, Економічна кібернетика, вивчення дисципліни «Політологія» сприяє формуванню **компетентностей та програмних результатів навчання:**

Інтегральна компетентність:

Уміти характеризувати роль та значення політичної сфери в структурі суспільних відносин, у закономірних процесах життя країни та світу.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
 ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
 ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
 ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
 ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
 ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.
 ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.
 ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
 ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.
 ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Програмні результати навчання:

- РН1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.
 РН2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.
 РН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
 РН14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
 РН15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
 РН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.
 РН20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.
 РН22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.
 РН23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.
 РН24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

ПЛАН КУРСУ

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Семін.	Завдання для самостійної роботи
Тема 1. Політологія як наука й навчальна дисципліна	2	2	1. Опрацювання (повторення та засвоєння) лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Зміст основних періодів розвитку політичної науки. 2) Методологія політології; система політологічних категорій. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань (у т. ч. індивідуального), опрацювання першоджерел, навчальної та довідкової літератури з метою засвоєння програми навчальної дисципліни та розширення власних пізнавальних можливостей. 4. Підготовка реферату. 5. Виконання тестових завдань для самоперевірки знань, розміщених на сайті підтримки навчальних програм.

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Семін.	Завдання для самостійної роботи
Тема 2. Зародження знань про політику та перші політичні вчення	2	2	<ol style="list-style-type: none"> Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне опрацювання теоретичних питань: <ol style="list-style-type: none"> Політичні ідеї представників стародавніх суспільств Єгипту та Індії. Політичні погляди Нікколо Макіавеллі. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань (у т. ч. індивідуального), опрацювання першоджерел, навчальної та довідкової літератури з метою засвоєння програми навчальної дисципліни та розширення власних пізнавальних можливостей. Підготовка реферату. Виконання тестових завдань для самоперевірки знань, розміщених на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 3. Політика як суспільне явище	2	2	<ol style="list-style-type: none"> Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне опрацювання теоретичних питань: <ol style="list-style-type: none"> Рівні політики. Види політики. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань (у т. ч. індивідуального), опрацювання першоджерел, навчальної та довідкової літератури з метою засвоєння програми навчальної дисципліни та розширення власних пізнавальних можливостей. Підготовка реферату. Виконання тестових завдань для самоперевірки знань, розміщених на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 4. Політична влада – фундаментальна проблема політики	2	2	<ol style="list-style-type: none"> Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне опрацювання теоретичних питань: <ol style="list-style-type: none"> Поняття «політична участь», «політична діяльність», «політична поведінка». Причини та ознаки кризи легітимності політичної влади. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань (у т. ч. індивідуального), опрацювання першоджерел, навчальної та довідкової літератури з метою засвоєння програми навчальної дисципліни та розширення власних пізнавальних можливостей. Підготовка реферату. Підготовка до модульного контрольного тестування за темами 1–4.
Тема 5. Політична система суспільства	2	2	<ol style="list-style-type: none"> Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне опрацювання теоретичних питань: <ol style="list-style-type: none"> Механізми взаємодії політичної системи з суспільством. Рівні політичної системи. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань (у т. ч. індивідуального), опрацювання першоджерел, навчальної та довідкової літератури з метою засвоєння програми навчальної дисципліни та розширення власних пізнавальних можливостей. Підготовка реферату. Виконання тестових завдань для самоперевірки знань, розміщених на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 6. Держава – головний інститут політичної системи	2	2	<ol style="list-style-type: none"> Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне опрацювання теоретичних питань: <ol style="list-style-type: none"> Функції держави. Поняття «правова, соціальна держава». Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань (у т. ч. індивідуального), опрацювання першоджерел, навчальної та довідкової літератури з метою засвоєння програми навчальної дисципліни та розширення власних пізнавальних можливостей. Підготовка реферату. Виконання тестових завдань для самоперевірки знань, розміщених на сайті підтримки навчальних програм.

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Семін.	Завдання для самостійної роботи
Тема 7. Політичні партії та партійні системи	2	2	<ol style="list-style-type: none"> Опрацювання лекційного матеріалу, Самостійне опрацювання теоретичних питань: <ol style="list-style-type: none"> Способи утворення політичних партій. Структура політичних партій. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань (у т. ч. індивідуального), опрацювання першоджерел, навчальної та довідкової літератури з метою засвоєння програми навчальної дисципліни та розширення власних пізнавальних можливостей. Підготовка реферату. Виконання тестових завдань для самоперевірки знань, розміщених на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 8. Політичне лідерство	2	2	<ol style="list-style-type: none"> Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне опрацювання теоретичних питань: <ol style="list-style-type: none"> Функції політичного лідера. Явище політичного «вождизму». Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань (у т. ч. індивідуального), опрацювання першоджерел, навчальної та довідкової літератури з метою засвоєння програми навчальної дисципліни та розширення власних пізнавальних можливостей. Підготовка реферату. Виконання тестових завдань для самоперевірки знань, розміщених на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 9. Політична культура та політична соціалізація	-	-	<ol style="list-style-type: none"> Опрацювання лекційного матеріалу. Опрацювання першоджерел, навчальної та довідкової літератури з метою засвоєння програми навчальної дисципліни та розширення власних пізнавальних можливостей. Самостійне опрацювання теоретичних питань: <ol style="list-style-type: none"> Поняття і структура політичної культури. Типи політичної культури. Поняття політичних субкультур. Функції політичної культури. Сутність та особливості (стадії) політичної соціалізації. Чинники політичної соціалізації. Типи політичних особистостей. Підготовка реферату. Виконання тестових завдань для самоперевірки знань, розміщених на сайті підтримки навчальних програм.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Політологія» використовуються такі види контролю:

1. *Поточний контроль* – здійснюється протягом семестру шляхом індивідуального опитування на семінарських (практичних) заняттях, колективного обговорення суспільних та наукових питань, перевірки виконання тестових завдань, модульних контрольних робіт тощо. Такий контроль передбачає перевірку ступеня засвоєння студентом навчального матеріалу за темами лекційних та семінарських занять, уміння самостійно опрацьовувати навчально-методичну літературу, здатність осмислювати зміст теми, уміння публічно та письмово представити певний матеріал, а також виконання завдань самостійної роботи.

2. *Підсумковий семестровий контроль* – здійснюється у формі письмового екзамену відповідно до графіка освітнього процесу шляхом визначення ступеня засвоєння студентом навчальної дисципліни в цілому з урахуванням результатів виконання завдань поточного (модульного) контролю.

Для оцінювання студентів використовується система накопичення балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та

шкалу ECTS.

Бали нараховуються за виконання завдань аудиторної роботи, практичних, контрольних (модульних) завдань, тестів, рефератів.

Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

Оцінка рівня роботи студента протягом семестру під час навчальних занять та самостійної роботи здійснюється у межах 80 балів Вага екзамену у підсумковій оцінці становить 20 балів.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання під час навчальних занять та самостійної роботи									Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			20	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
10	10	10	10	10	10	10	10	-		

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Контрольний захід	Бали
Модуль 1	40
Опитування	20
Модульне тестування	10
Домашні завдання	5
Написання реферату	15
Модуль №2	20
Опитування	10
Модульне тестування або контрольна робота	5
Домашні завдання	5
Модуль №3	20
Опитування	10
Модульне тестування або контрольна робота	5
Домашні завдання	5
Екзамен	20
Разом	100

Для оцінювання відповідей та письмових робіт студентів у національній системі використовуються наступні критерії:

– рівню «відмінно» відповідає теоретично правильна і вичерпна відповідь на поставлене питання, у якій студент показав всебічне системне знання програмного матеріалу; засвоєння навчальної літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачене програмою дисципліни; виконання не менше 90% запропонованих завдань самостійних та контрольних робіт;

– рівню «добре» відповідає теоретично правильна, але не вичерпна відповідь на поставлене запитання, в цілому повне знання програмного матеріалу, успішне виконання запропонованого завдання і засвоєння матеріалу основної літератури; виконання не менше 75% запропонованих завдань самостійних, контрольних робіт, екзаменаційного білету;

– рівню «задовільно» відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене питання, в якій студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу дисципліни, але не зміг переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання рекомендованої літератури; виконання не менше 60% запропонованих завдань самостійних, контрольних робіт, екзаменаційного білету;

– рівню «незадовільно» відповідає неправильна або неповна відповідь на запитання, у якій студент продемонстрував значні прогалини у знаннях з основного програмного матеріалу; ухилився від аргументувань; показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури чи взагалі нічого не відповів; виконав менше 60% запропонованих завдань самостійних, контрольних робіт, екзаменаційного білету.

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В.П. Наука про політику. – 4-те вид., випр. та доп. – К.; Х.: Єдинорог, 2002. – 640 с.
2. Бушанський В.В. Естетика політичної влади: Монографія. – К.: ПАРАН, 2009. – 360 с.
3. Гелей С.Д., Рутар С.М. Політологія: Навч. посіб. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2004. – 645 с.
4. Гелей С.Д., Рутар С.М. Політико-правові системи світу: Навчальний посібник – К.: Центр учбової літератури. – 2012. – 346 с.
5. Горбатенко В.П. Політичне прогнозування: теорія, методологія, практика.– К.: Генеза, 2006. – 400 с.
6. Демиденко Г.Г. История политических и правовых учений: Хрестоматия для юридич. вузов и ф-тов. – Харьков: Факт, 1999. – 1080 с.

7. Денисюк С.Г. Культурологічні виміри політичної комунікації: Монографія. – Вінниця: ВНТУ, 2012. – 392 с.
8. Додонов А.Ф. Политология: Ученое пособие для студентов вузов. – Донецк: ВИК, 2007. – 390 с.
9. Історія політичної думки: Підручник / за заг. ред. Н.М. Хоми. – Львів: Новий Світ-2000, 2016. – 1000 с.
10. Історія політичної думки України: Підручник / за заг. ред. Н.М. Хоми. – Львів: Новий Світ-2000, 2017. – 632 с.
11. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. (з подальшими змінами).
12. Логвина В.Л. Политология: Навч. посіб. – К.: Центр навч. л-ри, 2006. – 304 с.
13. Малиновський В.Я. Словник термінів і понять з державного управління. – К.: Слово, 2005. – 240 с.
14. Новітня політична лексика (неологізми, okazіоналізми та інші новотвори) / За заг. ред. Н.М. Хоми. – Львів: «Новий Світ – 2000», 2015. – 492 с.
15. Орлова Т.В. Сучасна політична історія світу: Навч. посіб. – К.: Знання, 2013. – 677 с.
16. Политология: Академічний курс: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / М.І. Панов (кер. авт. кол.), Л.М. Герасіна, В.С. Журавський та ін. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Ін Юре, 2006. – 520 с.
17. Политология: Підручник / За ред. М.М. Вегеша. – 3-тє вид, перероб і доп. – К.: Знання, 2008. – 384 с.
18. Политология: Підручник для студ. вищ. навч. закл. – 2-ге вид., перероб. і доп. / За ред. О.В. Бабкіної, В.П. Горбатенка. – К.: Академія, 2002. – 528 с.
19. Политология: навчальний енциклопедичний словник-довідник для студ. ВНЗ I-IV рівнів акредитації / За ред. Н.М. Хоми. – Львів: «Новий Світ – 2000», 2014. – 779 с.
20. Политологічний енциклопедичний словник / Упорядник В.П. Горбатенко; За ред. Ю.С. Шемшученка, В.Д. Бабкіна, В.П. Горбатенка. – 2-е вид., доп. і перероб. – К.: Генеза, 2004. – 736 с.
21. Рудакевич О.М. Національна політична культура: теорія, методологія, український досвід: Монографія. – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 456 с.
22. Савойська С.В. Мовна політика у сучасній Україні: деструктивні і конструктивні виміри: Монографія. – К.: ВЦ «Просвіта», 2015. – 688 с.
23. Северинюк В.М. Політична поведінка: проблеми теорії та методології: Монографія. – К.- Запоріжжя: КПУ, 2009. – 432 с.
- 234 Северинюк В.М. Політична думка Стародавнього світу, Середніх віків та епохи відродження. – Запоріжжя: КПУ, 2009. – 76 с.
25. Шаповал В. Державний лад країн світу: Довідник. – К.: Укр. Центр Правничих Студій, 1999.
26. Шляхтун П.П. Политология (теорія та історія політичної науки): Підручник. – К.: Либідь, 2002. – 576 с.
27. Штанько В.І., Чорна Н.В., Авксентьева Т.І., Тихонова Л.А. Политология: Навч. посіб. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.: ІНКОС, Центр навч. л-ри, 2007. – 288 с.
28. Almond G., Verba S. The civic cultura. – Princeton, 1963.
29. Campbell A., Converse P.E., Miller W.E., Stokes D.E. The American voter. – Nev York Winey, 1960.